

Rekenkamercommissie Voorst

REKENKAMERBRIEF over de Spotdag (9 april 2018, 2018-20868)

Aanleiding

De Rekenkamercommissie heeft in november 2017 meegedaan aan de landelijke Spotdag van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) en de Algemene Rekenkamer. Het doel van de Spotdag is om landelijk een relevant thema te onderzoeken waarbij de rekenkamergemeenschap haar krachten bundelt. In 2017 was het thema “de burger als armchair auditor” (de burger als controleur vanuit de leunstoel). In de maand november werd er in het hele land onderzoek gedaan naar hetzelfde thema. Centrale vraag was: ‘Wat willen burgers weten over de manier waarop de overheid geld uitgeeft en de keuzes die daarin gemaakt worden?’

Methode

De Rekenkamercommissie heeft meegedaan aan de Spotdag, om ervaring op te doen met een dergelijk landelijk onderzoek. De NVRK had een ‘toolbox’ samengesteld met een digitale vragenlijst. De Rekenkamercommissie heeft ervoor gekozen de deelnemers aan de cursussen Politiek Actief voor inwoners te benaderen als focusgroep voor het onderzoek. Aan alle deelnemers zowel in Voorst als Brummen is een digitale vragenlijst toegestuurd. Tevens werden alle deelnemers uitgenodigd voor een groepsinterview. Hier hebben in Voorst 6 deelnemers aan deelgenomen.

De Rekenkamercommissie heeft gebruik gemaakt van de digitale vragenlijst uit de ‘toolbox’. Omdat de Rekenkamercommissie de uitkomsten hiervan wilde bespreken met de focusgroep werd de digitale vragenlijst door de Rekenkamercommissie zelf uitgezet en niet landelijk via de NVRK. Voor het groepsinterview zijn ook andere vragen toegevoegd.

Informatie uit het onderzoek

De informatie die met de digitale vragenlijsten is opgehaald treft u als bijlage 1 aan.

Tevens treft u een verslag aan van het groepsinterview in Voorst. Dit is bijlage 2.

Op 31 januari 2018 was een terugkomdag bij de Algemene Rekenkamer waar de voorzitter van de Rekenkamercommissie Carlo van Dijk aanwezig is geweest. De informatie in Voorst bleek weinig af te wijken van het landelijke gemiddelde.

Op deze landelijke dag werd ook een onderzoek van de Universiteit Utrecht gepresenteerd. Hierin werd onder andere geconstateerd dat het voor burgers zeer moeilijk is om ‘controleur’ te zijn omdat informatie niet op één plek beschikbaar is, onderling niet vergelijkbaar is, niet trendmatig beschikbaar is et cetera. Ook is onduidelijk aan wie een dergelijke ‘controleur’ dan zijn informatie zou moeten leveren.

Observaties van de Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie is achteraf gezien vooral heel tevreden met het feit dat er is gekozen voor een focusgroep en de kwalitatieve methode van het groepsinterview. Bovendien was het nuttig dat de Rekenkamercommissie met de deelnemers over de uitkomsten van de digitale vragenlijst kon praten. Dit geeft diepte aan een dergelijk gesprek.

De deelnemers wilden – net zoals elders in Nederland – graag of heel graag weten hoe de gemeente het geld besteedt en wat de gemeente er mee bereikt. Men is vooral in de onderwerpen zorg, veiligheid en beheer en onderhoud geïnteresseerd. De Rekenkamercommissie vond met name de groepsinterviews nuttig om te zien welke vragen onder inwoners leven. Dat zijn vooral vragen over de eigen leefomgeving, verkeer en duurzaamheid. De deelnemers stellen daarnaast vooral persoonlijk contact en het aanspreekbaar zijn van raadsleden en bestuurders heel erg op prijs.

De Rekenkamercommissie vond het leuk dat een medewerker van de Algemene Rekenkamer bij beide groepsinterviews aanwezig is geweest. Dit was voor beide kanten leerzaam. De Rekenkamercommissie is wat minder enthousiast over de ondersteuning van de NVRR en de terugkoppeling van de landelijke resultaten. Inmiddels is gebleken dat de Spotdag volgend jaar niet gehouden zal worden.

Ter afsluiting

Het uitvoeren van audits door burgers is een volgende en logische stap in burgerparticipatie. Wil een gemeente dit goed vorm geven dan zal daar inderdaad een en ander op ingericht moeten worden. De les die uit dit traject geleerd kan worden is dat ook dit alleen in samenspraak met inwoners kan. Het gaat dan zowel om het formuleren van een onderzoeksvraag voor een audit als het beschikbaar stellen van informatie en het aanspreekbaar zijn van de gemeente op de uitkomst.

Wij vertrouwen er op, dat we u met onze observaties van dienst zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

drs Carlo van Dijk,
Voorzitter Rekenkamercommissie Voorst

9 april 2018

Bijlagen:

1. Uitkomsten digitale vragenlijsten in Brummen en Voorst (2018-20869)
2. Verslag van het groepsinterview in Voorst (2018-20870)
3. Terugkoppeling landelijke resultaten (2018-20871)

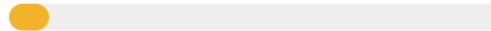
Rekenkameronderzoek 'De burger als armchair editor'

Fijn dat u mee wilt doen aan deze enquête ter voorbereiding op de gespreksavonden op 14 en 16 november 2017. De rekenkamercommissie van de gemeente Brummen en Voorst is benieuwd hoe u denkt over de informatie die de gemeente u geeft over waar zij haar geld aan uitgeeft.

Deze vragenlijst is van de lokale rekenkamercommissie. Deze commissie controleert of de gemeente doet wat ze zegt, en of dit ook op een goede manier gebeurt. Bijvoorbeeld: als de gemeente belooft om zich in te zetten om mensen aan het werk te helpen en daar geld voor over heeft, dan kijken wij of de gemeente ook echt z'n best doet, het geld op de juiste plek komt, en of er iets bereikt wordt.

Het invullen van de vragenlijst kost ongeveer 5 minuten, en deelname is anoniem

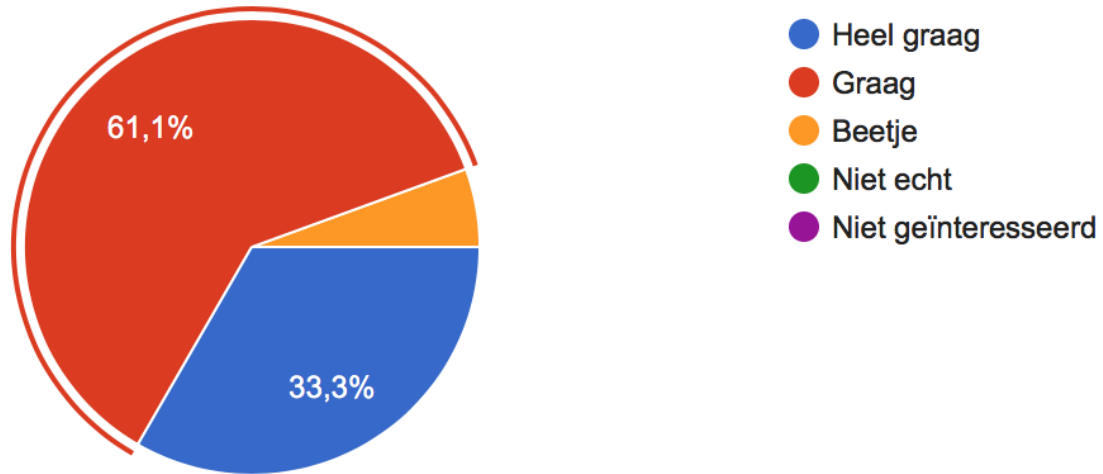
VOLGENDE

Pagina 1 van 12

1 | Wilt u weten waaraan de gemeente haar geld besteed?

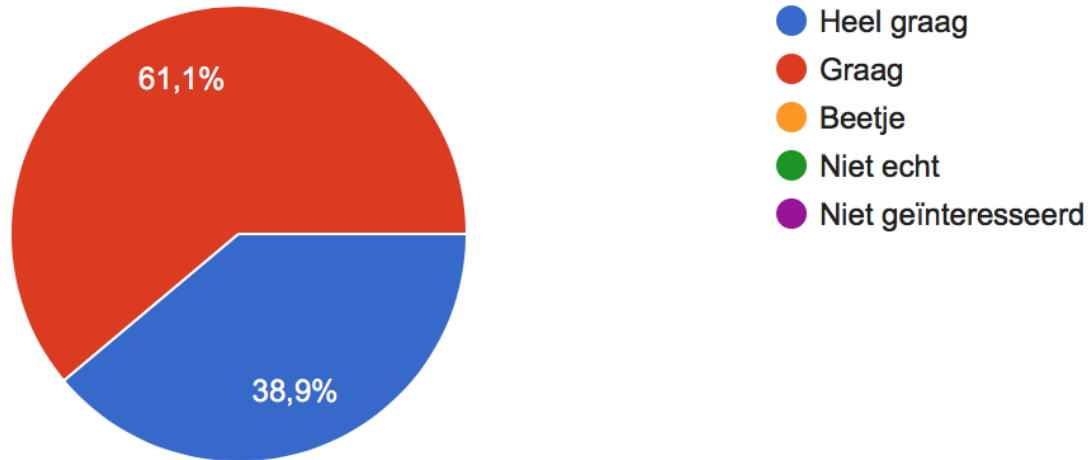
18 reacties

2 | Wilt u weten wat de gemeente met het geld bereikt?

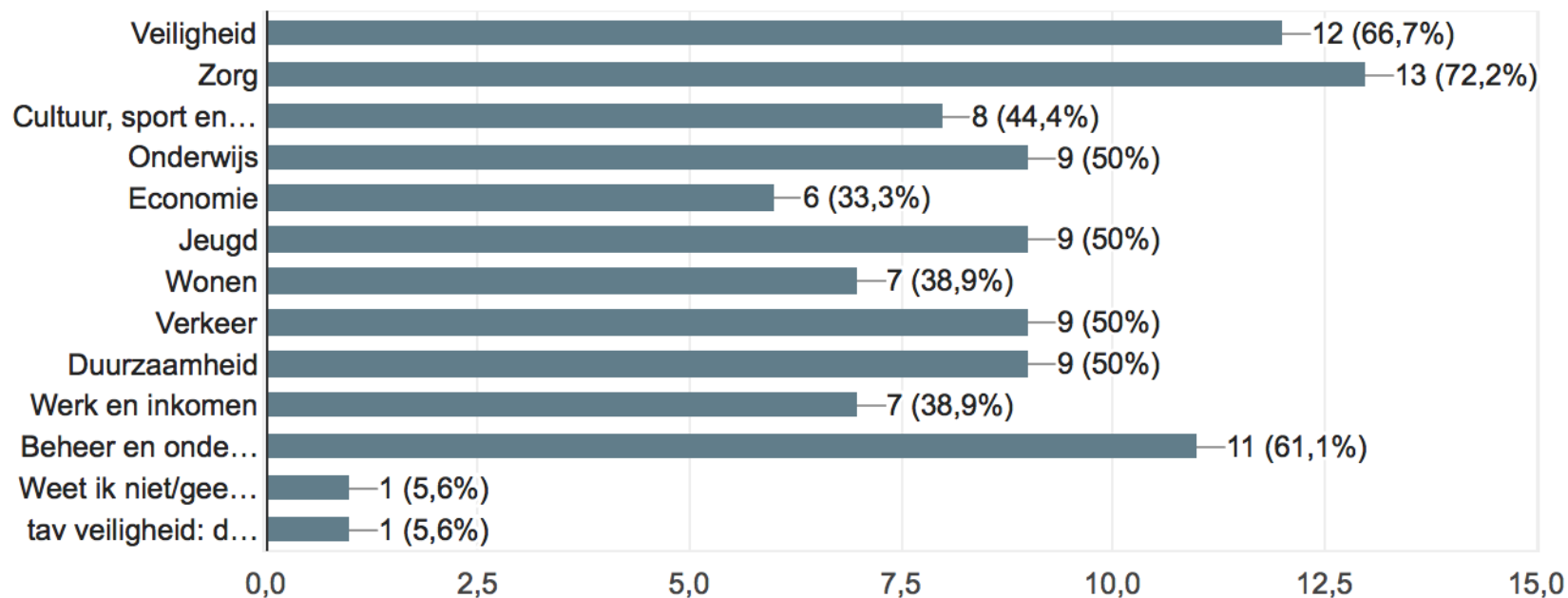
18 reacties

3 | Voor welke onderwerpen wilt u weten hoe de gemeente haar geld besteedt (meerdere antwoorden mogelijk)?

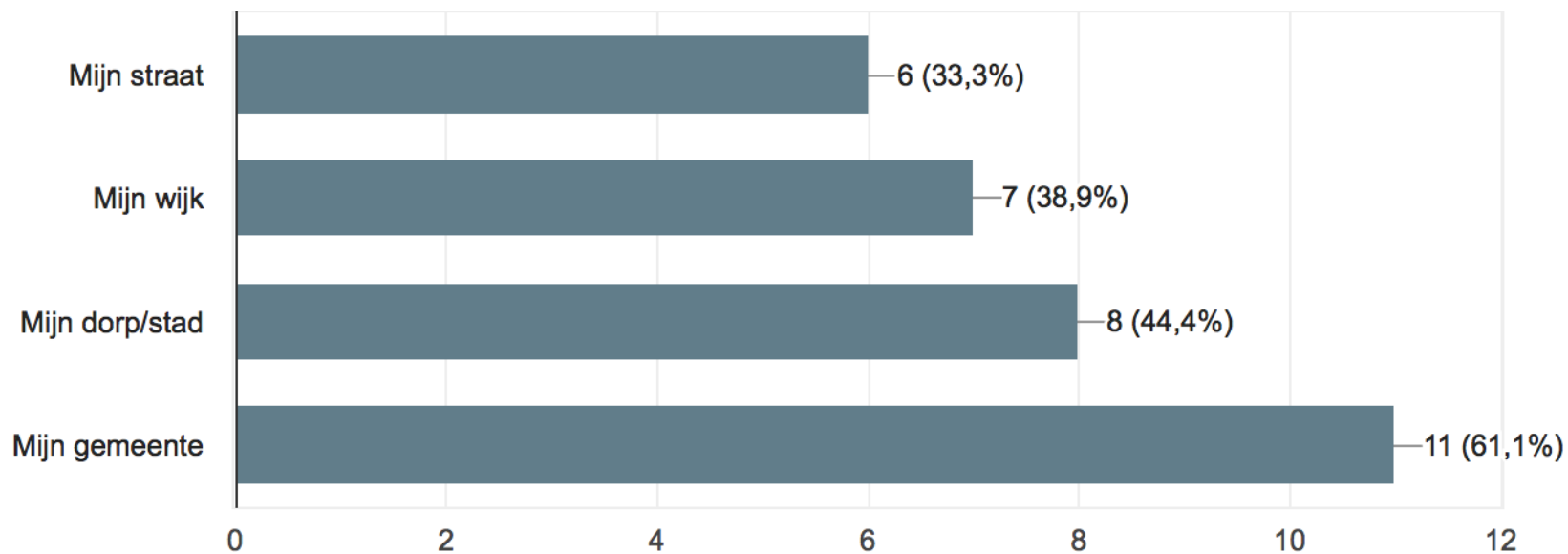

18 reacties

4 | Ik wil vooral informatie ontvangen over (meerdere antwoorden mogelijk):

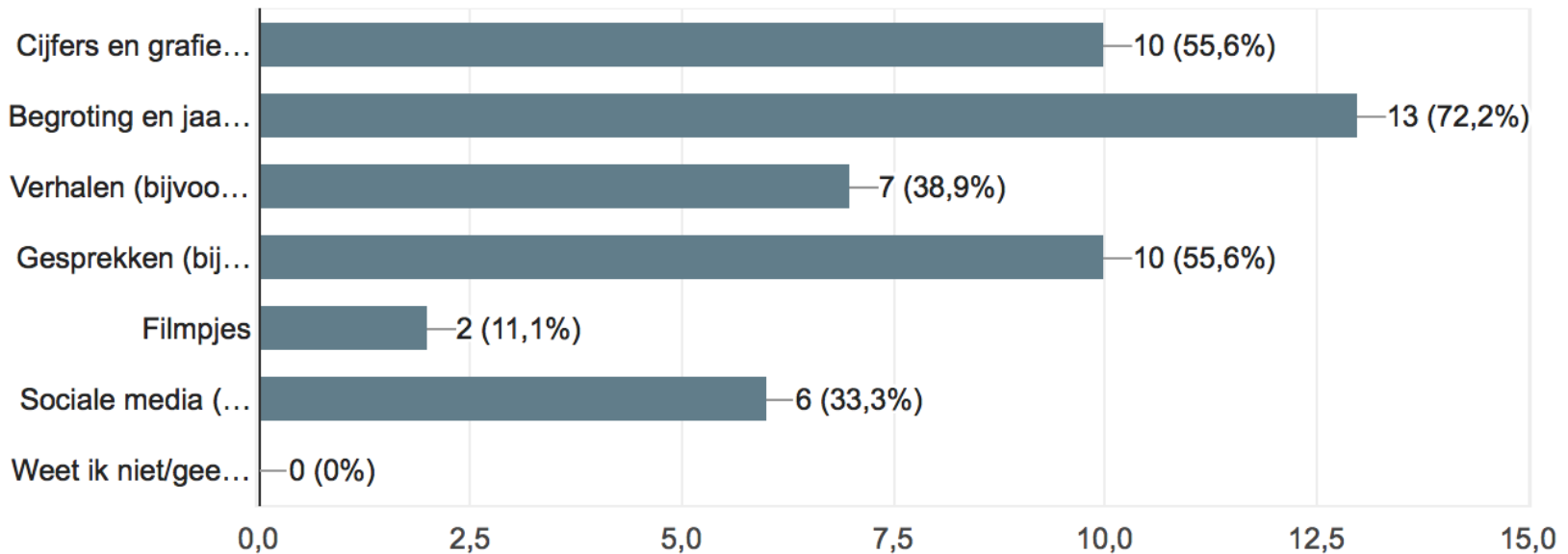
18 reacties

5 | Op welke manier wilt u graag dat de gemeente informatie beschikbaar stelt over hoe ze het geld besteedt (meerdere antwoorden mogelijk)?

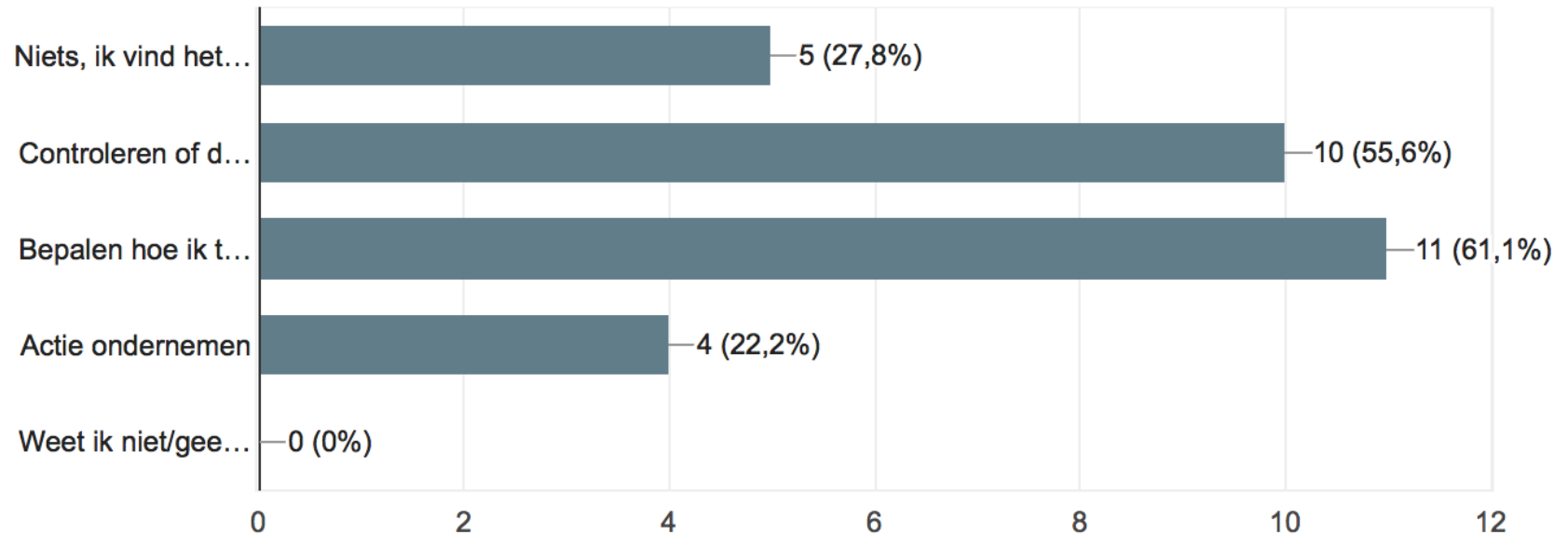

18 reacties

6 | Wat wilt u met deze informatie doen?

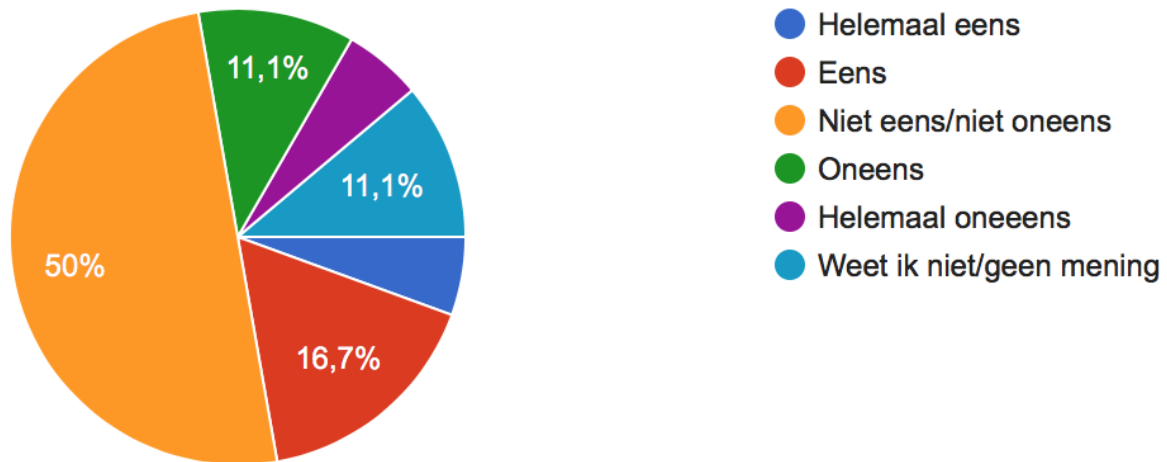
18 reacties

7 | Stelling: ik vind dat mijn gemeente goed aangeeft waar zij het geld aan besteedt.

18 reacties

8 | U bent het eens met de stelling dat de gemeente goed aangeeft waar zij het geld aan besteedt. Wat gaat hierin goed?

4 reacties

Raadsvergaderingen over fin. verantwoording zijn laagdrempelig

Beheer en onderhoud plus onderwijs

Dat de gemeente goed aangeeft waar zij het geld aan besteedt zijn de ontwikkelingen die ik in de gemeente waarneem aan bedrijvigheid rondom in de gemeente, mijn omgeving gaat niet mopperen of nawijzen, de vrolijkheid onder mijn kennissen, enz.
ik mis pagina 11 van 12 !

bv. onderhoud (groen) is zichtbaar voldoende, geen excessen bv in de zorg

8 | U bent het niet eens met de stelling dat de gemeente goed aangeeft waar zij het geld aan besteedt. Wat kan de gemeente hierin beter doen?

3 reacties

Informatie toegankelijk maken voor geïnteresseerde

beter communiceren

Voorlichting aan de inwoners is niet duidelijk en voor iedereen toegankelijk.

Gemeente Voorst. Kort verslag van groepsinterview Spotdag 2017. De burger als armchair auditor. Twello, 16 november 2017. 20.00 – 21.30 uur.

6 deelnemers, 2 leden RKC, secretaris RKC, 1 vertegenwoordiger Algemene Rekenkamer

Leidraad voor het gesprek was de leidraad in de 'toolkit' voor een groepsinterview. Voorafgaand was ook de elektronische enquête uitgezet en ook door deze deelnemers ingevuld.

Welkom en introductie. Deelnemers hebben de cursus Politiek Actief voor inwoners bij de gemeente Voorst gevolgd.

Vraag 1

Voor welke onderwerpen wilt u graag weten op welke wijze de gemeente haar geld besteedt?

Gezondheid en zorg

Er wordt steeds meer bekibbeld op zorg, hoe wordt het nu geregeld? Door de gemeente wordt tegen de Cliëntenraad Maatschappelijke Ondersteuning gezegd dat keukentafelgesprekken worden gevoerd. Vervolgens wordt telefonisch gemeld dat een inwoner geen zorg zal ontvangen, zo meldt een deelnemer aan het groepsinterview.

Een deelnemer vertelt heel tevreden te zijn over de zorg die een naast familielid ontvangen heeft. Herkent daarom de discussie over de problemen in de zorg niet. Heeft zelf in het buitenland in een ziekenhuis gelegen. Daar was het veel slechter. Op welk niveau klagen we? En hoe meet je dat? Het meten moet niet ten koste gaan van de zorg. Bovendien is het werken bij een gemeente niet te vergelijken met het werken in de zorg.

Interne organisatie

Hoe gaat het intern toe bij de gemeente? Hoe werken ambtenaren? Indruk bestaat dat op geen enkele manier de productiviteit van ambtenaren is geregeld. Bv. vooraf vaststellen hoeveel tijd aan een project besteed mag worden, of tijdschrijven. Dit is zó anders als in de zorg.

Veiligheid

Veiligheid is moeilijk te pakken, maar spreekt de mensen wel aan. Het raakt iedereen en is dicht bij huis. Veel inwoners hebben buurt-appgroepen. Wat doet de gemeente aan veiligheid? Hoe worden de inwoners gefaciliteerd? Hoe wordt voorkomen dat inwoners zelf de dingen 'regelen'?

Verkeer en verkeersveiligheid

Hoe zijn de verkeersvoorzieningen in een dorp? Waar heeft de gemeente invloed op? Belangrijk thema, en dan niet alleen de "snelle fietspaden" zoals momenteel wordt ontwikkeld tussen Deventer en Apeldoorn, maar bv. ook het schoolverkeer.

Onderwijs

Onderwijs vindt iedereen belangrijk. Wat is de rol van de gemeente? Waar heeft de gemeente invloed op?

In Terwolde is een nieuwe school gebouwd, maar nu al weer te klein. Hoe komt de visie op onderwijs en de schoolgebouwen tot stand? Is er een lange-termijn-visie, waarbij bv. ook de gevolgen van woningbouw en demografische ontwikkelingen worden betrokken?

Cultuur

Bibliotheekvoorzieningen lopen terug. Bibliotheek heeft belangrijke rol in de samenleving, juist ook in de kleinere kernen, maar daar is geen vestiging meer (wel in hoofdkern Twello). Ook zijn er geen bibliobussen meer. In het dorp Voorst kun je boeken digitaal bestellen en afhalen bij een afhaalpunt. Dit is lastig voor ouderen. Hiermee gaan ook sociale contacten verloren.

Duurzaamheid

Duurzaamheid schiet zijn doel haast voorbij. Wordt een sleetse term. Alles moet gebeuren onder het mom van duurzaamheid. Maar duurzaamheid kan ook zo vaag zijn. Hoeveel wordt uitgegeven aan duurzaamheid? En hoe zit het met de doelmatigheid en doeltreffendheid? Er wordt veel gepraat, maar er moet veel meer gedaan worden.

Waarom twee mogelijkheden voor sommige afvalstromen? Plastic kun je laten ophalen of zelf wegbrengen. Dat kost 2x geld: er rijdt een auto rond om het op te halen, en mensen gaan zelf met de auto wegbrengen. Dat is niet duurzaam. Maak een heldere keuze voor 1 manier.

Algemeen

Een gemeente heeft inkomsten uit het gemeentefonds en moet daarvoor dingen doen. Welke taken zijn verplicht en waar zit vrije ruimte voor de gemeente? Niet altijd helder wat je van de gemeente mag verwachten.

Geld voor zorg dat aan het einde van het jaar over is, wordt in Voorst in de algemene reserve gestopt. Is het niet verplicht om dit aan de zorg uit te geven? Kan dit zomaar in de algemene reserve? Moet het niet geoormerkt worden?

We laten de uitkomsten van de enquête zien aan de deelnemers van het gesprek. De uitkomsten van de enquête voor wat betreft deze vraag worden herkend qua onderwerpen. De deelnemers aan het gesprek brengen nuancering aan maar vertellen vooral (in bovenstaande) wat zij van een onderwerp willen weten. Hoe is het in de praktijk? Wat zijn de vrijheden van de gemeente?

Vraag 2 (Dit is een door de RKC ingelaste vraag).

Wat denkt u dat burgers graag zouden willen weten?

De volgende thema's worden genoemd: Wmo, Cliëntenraad Maatschappelijke Ondersteuning, zwembad (blijft deze open of moet het zwembad sluiten?), onderwijs, afval, verkeer/vervoer, veiligheid.

Leefbaarheid van/in de kleine kernen is een belangrijk onderwerp. Is er een school, pinautomaat, bibliotheek, voldoende winkels?.

Werkgelegenheid: een fabriek in Terwolde die zorgt voor veel werkgelegenheid wil uitbreiden, wordt tegengewerkt door de gemeente (krijgt geen vergunningen). Dat is zonde.

Vraag 3.

Wat voor soort informatie heeft u daarvoor nodig?

In het Voorster Nieuws (huis-aan-huis-blad) staat veel. Op de website kun je veel vinden, maar het blijft vaag en oppervlakkig. Het is niet altijd duidelijk *waarom* ze iets willen en *hoe* ze het dan doen. De aanpak van een probleem en waarom dié aanpak dan gekozen is, kan daardoor niet goed beoordeeld worden. Als voorbeeld: een enquête ingevuld over afvalstromen. De resultaten worden niet gedeeld en vervolgens maakt de gemeente een keuze. Dit is niet transparant en dus te begrijpen. Waarom hou je dan een enquête?

Maar ook: hoe komt de gemeente aan zijn geld en waar wordt het geld aan uitgegeven? En op basis waarvan worden dan keuzes gemaakt? En hoe wordt het vervolgens uitgevoerd?

Een begroting in Jip-en-Janneke-taal. Als de inwoners het beter begrijpen is er ook minder onvrede. Het Voorster Nieuws is niet geschikt om de begroting toe te lichten. Het Voorster Nieuws is rijp en groen, maar wel een goed huis-aan-huis-blad.

Je krijgt een beter beeld als je af en toe een ronde-tafelgesprek (beeldvormende vergadering van de gemeenteraad; red.) bezoekt. Je moet de informatie nu zelf bij elkaar sprokkelen.

Respect voor de raad, maar qua productiviteit in werken moeten we dichter bij elkaar komen.

Er is nu te weinig informatie op de gemeentelijke pagina in het Voorster Nieuws. (Een kwart van de ruimte gaat eigenlijk al op aan de vergunningen die verplicht gepubliceerd moeten worden).

Uit de uitkomsten van de enquête blijkt dat inwoners vooral meer wilden weten over de gemeente en niet zozeer over hun eigen straat of wijk. Toelichtende verklaringen van de deelnemers aan het gesprek:

“Ik wil vooral informatie over de gemeente, want ik heb zelf wel een goed beeld van wat er speelt in mijn straat, mensen kennen elkaar in de gemeente Voorst.” “De gemeente is meer een black box. Sociale media en filmpjes wordt als hip doen van de burgemeester bestempeld.”

Vraag 4.

Wat wilt u met deze informatie doen? Waarom wilt u informatie krijgen/hebben?

Interesse, nieuwsgierigheid, ik wil graag weten hoe het gaat.

Doet de gemeente ook wat beloofd wordt. Een bevestigend antwoord geeft een soort comfort voor de inwoners.

Is de politiek betrouwbaar? Als de politiek zegt iets te gaan doen, dan s.v.p. ook laten zien dat het gebeurt. Openheid hierover geeft vertrouwen in de politiek. Ook richting verkiezingen. Als informatie met elkaar gedeeld wordt geeft dat vertrouwen.

Laatste jaren veel ambtelijke contacten gehad [i.v.m. wijziging bestemmingsplan; red.]. Veel respect gekregen voor de ambtenaren. Vriendjespolitiek wordt absoluut niet herkend.

Een goed beeld van de verplichte taken van de gemeente en waar vrije beleidsruimte zit wordt gemist.

Wat doet de gemeente met het geld dat bijvoorbeeld met de hondenbelasting binnen komt [kent Voorst niet; red.] en andere belastingen.

Waarom kost een rijbewijs niet evenveel in elke gemeente?

De informatie kan de Cliëntenraad Maatschappelijke Ondersteuning gebruiken. Ik gebruik de informatie ook voor een actie, dat wil zeggen iets vragen, waarom het zo is.

Vraag 5. Wilt u nog iets anders zeggen?

Vragen over de rekenkamercommissie worden beantwoord. Hoe is de commissie samengesteld, wat is de achtergrond van de leden, hoe kom je in de commissie, moet je daarvoor solliciteren of is het vriendjespolitiek, hoeveel onderzoeken worden gedaan, wie kiest de onderwerpen, wat doet de commissie zelf, wie voert de onderzoeken uit, waar kan ik de onderzoeksrapporten vinden op de website, wat is het budget van de rekenkamercommissie.

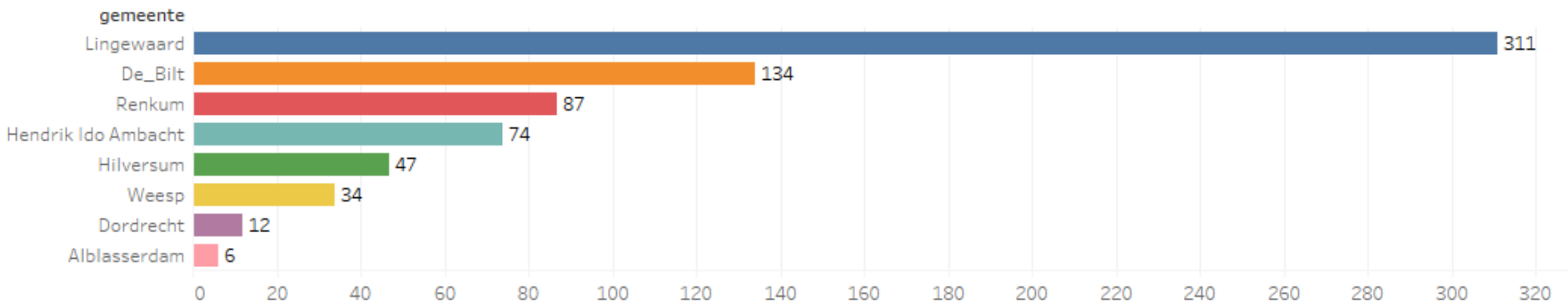
Wat gebeurt er met de bevindingen van de accountant. Het gaat ook om het verhaal bij de cijfers.

Besluitvorming duurt soms heel lang, maar dat ligt ook aan het systeem: de democratie.

De overheid moet soms lastige dingen oplossen voor de hele gemeenschap. Je kunt niet iedereen tevreden stellen. Overheid moet keuzes maken. Doet de overheid dat gebalanceerd? Advies: wees duidelijk in je keuzes. Zachte heelmeesters maken stinkende wonden.

De deelnemers ontvangen graag de uitkomsten van het landelijke onderzoek. Dit wordt toegezegd door de rekenkamercommissie. Het wordt t.z.t. per e-mail opgestuurd.

Terugkoppeling kwantitatieve resultaten

Wilt u weten waaraan de gemeente het geld besteedt?

gemeente	0	heel graag	graag	beetje	niet echt	niet geïnteresseerd	Grand Total
Alblasserdam		50,00%	50,00%				100,00%
De_Bilt		47,76%	47,01%	5,22%			100,00%
Dordrecht		66,67%	16,67%	8,33%		8,33%	100,00%
Hendrik Ido Ambacht		21,62%	27,03%	10,81%	6,76%	33,78%	100,00%
Hilversum	2,13%	57,45%	31,91%	4,26%		4,26%	100,00%
Lingewaard	0,96%	51,13%	44,69%	2,57%	0,32%	0,32%	100,00%
Renkum	1,15%	54,02%	39,08%	5,75%			100,00%
Weesp	2,94%	52,94%	35,29%	5,88%	2,94%		100,00%

Wilt u weten wat de gemeente met het geld bereikt?

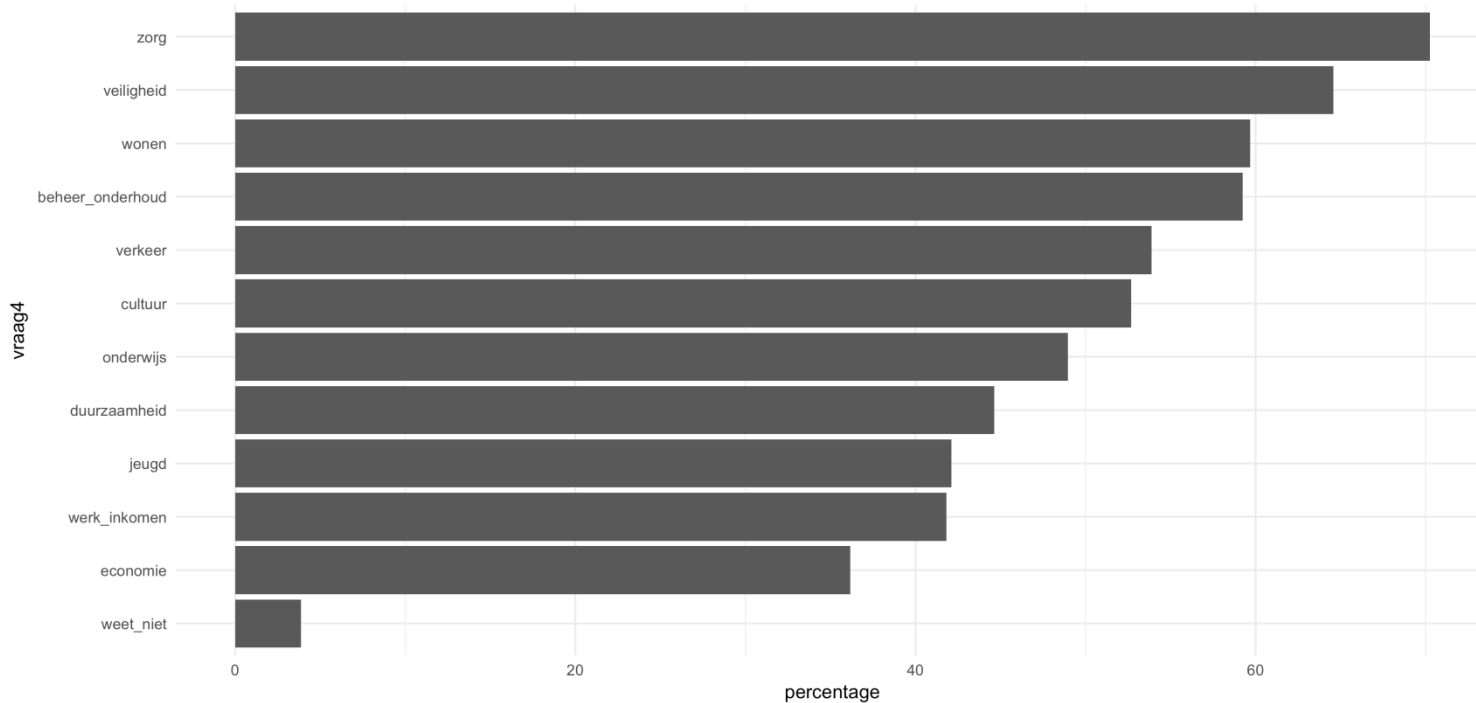

gemeente	0	heel graag	graag	beetje	niet echt	niet geïnteresseerd	Grand Total
Alblasserdam		50,00%	50,00%				100,00%
De_Bilt		47,76%	49,25%	2,99%			100,00%
Dordrecht		75,00%	8,33%	8,33%	8,33%		100,00%
Hendrik Ido Ambacht		18,92%	31,08%	8,11%	8,11%	33,78%	100,00%
Hilversum	2,13%	55,32%	34,04%	4,26%		4,26%	100,00%
Lingewaard	0,64%	50,48%	45,34%	3,54%			100,00%
Renkum		56,32%	41,38%	2,30%			100,00%
Weesp	2,94%	58,82%	35,29%	2,94%			100,00%

Voor welke onderwerp wilt u weten hoe de gemeente haar geld besteedt?

Voor welke onderwerpen wilt u weten hoe de gemeente haar geld besteedt?

Ik wil vooral informatie ontvangen over ...

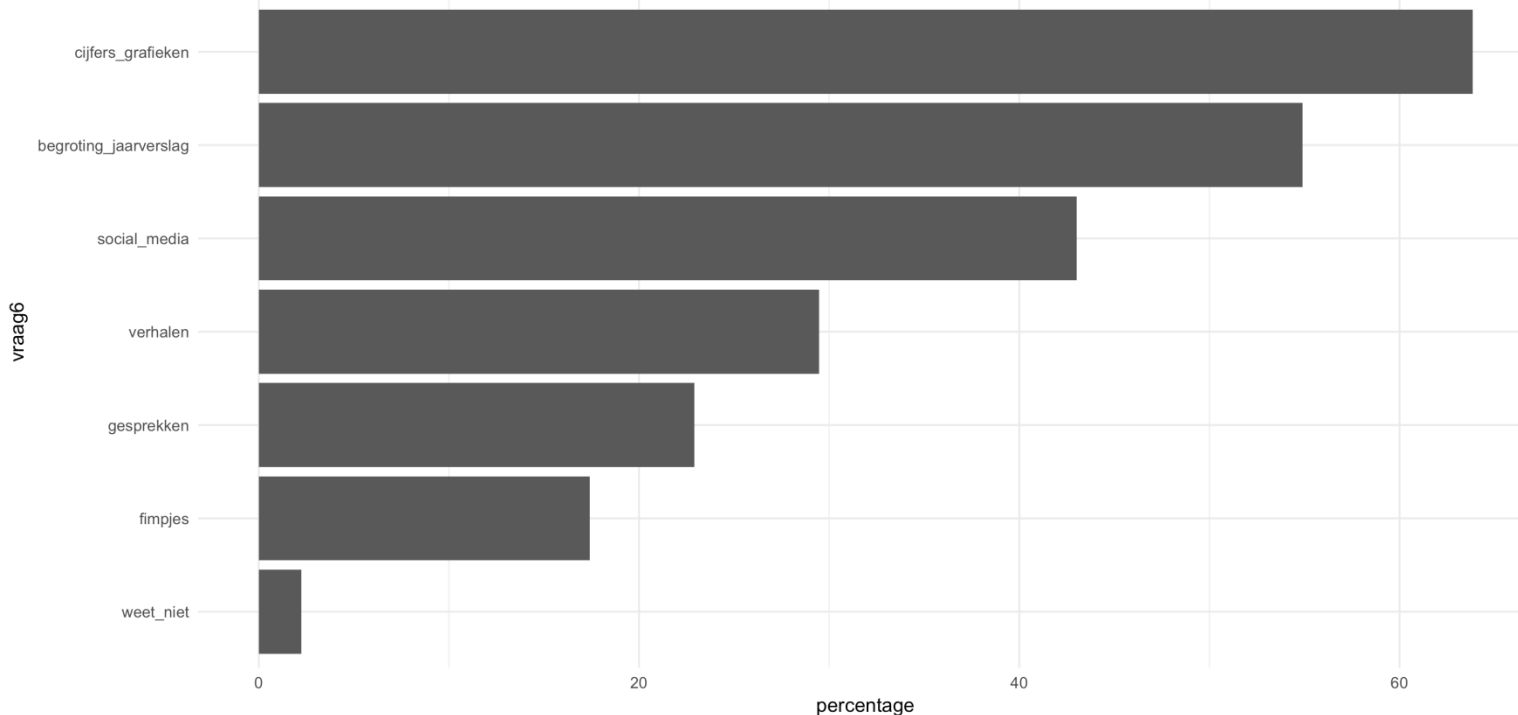

gemeente	0	mijn straat	mijn wijk	mijn dorp/stad	mijn gemeente	Grand Total
Alblasserdam			33,33%	33,33%	33,33%	100,00%
De_Bilt		2,99%	18,66%	23,88%	54,48%	100,00%
Dordrecht			8,33%	16,67%	75,00%	100,00%
Hendrik Ido Ambacht	37,84%	2,70%	10,81%	1,35%	47,30%	100,00%
Hilversum	4,26%	4,26%	21,28%	38,30%	31,91%	100,00%
Lingewaard	0,96%	3,54%	13,50%	39,23%	42,77%	100,00%
Renkum		1,15%	5,75%	42,53%	50,57%	100,00%
Weesp	2,94%	2,94%	23,53%	14,71%	55,88%	100,00%

Op welke manier wilt u informatie beschikbaar hebben?

Op welke manier wilt u de informatie beschikbaar?

Wat wilt u met deze informatie doen?

Wat wilt u met deze informatie doen?

